

CILJ, ISTRAŽIVAČKO PITANJE I TEZA

CILJ¹ AKADEMSKOG RADA preciznije određuje temu rada. Unutar odabrane teme potrebno je uočiti **problem**. Problem je specifično pitanje ili rasprava unutar teme koji još uvijek nemaju odgovor ili rješenje. Cilj vašeg rada je odgovoriti na to pitanje. Istraživanjem i svojim radom ponuditi ćete rješenje na uočeni problem. Ako se cilj istraživanja oblikuje kao pitanje onda se govori o **istraživačkom pitanju**.

Kako definirati cilj rada?

Cilj rada definira se razmišljanjem i čitanjem o temi. Kako biste ispravno usmjerili svoje razmišljanje i čitanje poslužite se [strategijama pred-pisanja](#). Prvo samostalno odgovorite na pitanja i razmislite o čemu sve možete pisati i što vam se čini zanimljivo. Nakon toga, potražite odgovore u vlastitim bilješkama i preporučenoj literaturi, ili u novoj literaturi koju ćete pretražiti prema obrascima za [pretraživanje literature](#). Tijekom [čitanja \(brzi pregled\)](#) označite sve dijelove koji vam se čine zanimljivim, a posebno obratite pozornost na dijelove koji vam djeluju kontroveržno, nejasno ili gdje postoji razilaženje u razmišljanjima. Upravo to su dijelovi koji predstavljaju vaš potencijalni istraživački problem koji je potrebno dodatno pojasniti i istražiti. Oblikujte problem u istraživačko pitanje ili cilj na koje ćete istraživanjem i proučavanjem ponuditi odgovor. Istraživačko pitanje ili cilja rada preciznije ćete definirati ako se poslužite [instrukcijskim riječima](#).

TEZA (ILI TVRDNJA) je osnovna ideja ili osnovni argument rada. Ona je odgovor na istraživačko pitanje ili zaključak do kojeg ste došli sveobuhvatnim istraživanjem o problemu. Ako je riječ o radu s empirijskim istraživanjem, tada se govori o **hipotezi** rada tj. pretpostavci koju se na temelju rezultata istraživanja prihvaća ili odbacuje. Tezom (ili hipotezom) definira se opseg, svrha i smjer rada, stoga ona mora odgovarati sadržaju i organizaciji rada. Preciznije, cijeli rad je organiziran tako da uvjerimo čitatelja u valjanost i relevantnost teze.

Teza ne bi smjela biti opisna ili činjenična (npr. „Hibridni automobili energetski učinkovitiji su od običnih.“ ili „Tuberkuloze je usmrtila 1,5 milijuna ljudi 2013. godine.“) jer pojedini podatak ili povijesna činjenica ne omogućavaju razradu teme, ne daju smjer ni svrhu akademskom radu. Puno je bolja opcija kada se teza oblikuje kao mišljenje, stav ili procjena o pojavi, stvarima ili bićima (npr. „Korištenje hibridnih umjesto običnih automobili značajno će smanjiti ovisnost Hrvatske o uvozu sirove nafte.“ ili „Izrazita rezistentnost tuberkuloze na lijekove ukazuje na potrebu za edukacijom o ispravnoj

¹ Fakulteti Sveučilišta u Rijeci u uputama za pisanje završnih ili diplomskih radova ponekad traže da se navede svrha, a ponekad cilj rada. Svrha akademskog rada odgovara na pitanje zašto pišete rad, koja je korist od rezultata istraživanja, gdje se oni mogu primijeniti.

uporabi lijekova.“). U tom slučaju teza je analitička ili interpretativna što omogućuje raspravu o temi, s time da je stav autora jasan, a time i smjer i svrha rada.

Kako oblikovati tezu rada?

Teza je odgovor na odabrani problem, ali isto tako izražava i vaše stajalište o problemu. Pokušajte prvo samostalno odgovoriti na problem koristeći jednu od [strategija predpisanja](#). Ove strategije će vam pomoći da kristalizirate misli, vidite što znate i što ne znate o odabranom problemu te će vam omogućiti da odredite smjer u kojem želite odgovoriti na problem. Potom [kritički pročitajte](#) relevantnu literaturu te se upoznajete s činjenicama i mišljenjima stručnjaka o odabranom problemu. Nove informacije iskoristite da, propitate, usavršite i potkrijepite vlastito mišljenje o problemu i to je teza vašeg rada. Ako i nakon istraživanja ili pisanja prvog nacrtu rada niste sigurni što je teza vašeg rada iskoristite slijedeću shemu² da usmjerite svoje razmišljanje:

Istraživat ću (*naziv teme*) _____ zato jer želim saznati tko/što/zašto/kako (*navedite cilj istraživanja*) _____ sa svrhom da razumijem (*navedite obrazloženje zašto ste izabrali temu*) _____.

Ako znate odgovoriti na slijedeća pitanja, znači da ste uspješno odredili cilj i tezu rada:

- Koji su različiti aspekti odabrane teme? ŠTO ću proučavati?
- Koji problem/rasprava mi je najzanimljiviji/a? Koje je moje stajalište i KAKO ću ga braniti?
- ZAŠTO želim predstaviti svoje stajalište, zašto je ono bitno?

² Preuzeto i prilagođeno s Thompson Writing Program. Thompson Writing Studio: [Developing a Central Claim](#) (mrežne stranice). Durham (NC): Duke University, Thompson Writing Program; c2018 Duke University (citirano: 22 travnja 2017).

Primjer 1.

PODRUČJE: Metodika hrvatskog jezika

TEMA: Metodika početnog čitanja i pisanja

CILJ RADA: Utvrditi koja je najuspješnija metoda učenja čitanja u prvim razredima osnovnoškolske djece u Hrvatskoj

ISTRAŽIVAČKO PITANJE: Koja je metoda učenja čitanja najuspješnija u prvim razredima osnovnoškolske djece u Hrvatskoj?

TEZA: Glasovne metode učenja čitanja najučinkovitije su metode za osnovnoškolsku djecu jer pospješuju vještinu čitanja i razumijevanja pročitano, dok je za kasnije faze učenja bolja globalna metoda jer pomaže djeci u shvaćanju važnosti čitanja.

Primjer 2.

PODRUČJE: Povijest Europe u vrijeme Drugog svjetskog rata

TEMA: Neutralnost Španjolske u Drugom svjetskom ratu

CILJ RADA: Analizirati Francovu ulogu u diplomatskim odnosima između Saveznika i sila Osovine s ciljem da se utvrdi kako je ona pridonijela neutralnosti Španjolske tijekom Drugog svjetskog rata.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE: Kako je uloga Francove diplomacije pridonijela neutralnosti Španjolske u vrijeme Drugog svjetskog rat?

TEZA: Neutralnost Španjolske u Drugom svjetskom ratu proizašla je iz Francovih osobnih težnji da sačuva vlastitu moć i poziciju.

Primjer 3.

PODRUČJE: Medijsko izvještavanje socijalnih problema

TEMA: Izvještavanje hrvatskih dnevnih novina o seksualnom zlostavljanju djece

CILJ RADA: Utvrditi kako hrvatske dnevne novine izvještavaju i prezentiraju seksualno zlostavljanje djece.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE: Kako su hrvatske dnevne novine izvještavale i prezentirale seksualno zlostavljanje djece u razdoblju od 1.1.2007. do 31.12.2016.?

HIPOTEZA: Hrvatske dnevne novine podržavaju stereotipe o počiniteljima i žrtvama seksualnog zlostavljanja te povređuju pravo žrtve na privatnost.

Primjer 4.

PODRUČJE: Akademska i znanstvena čestitost

TEMA: Učestalost i uzroci znanstvenog nepoštenja u Hrvatskoj

CILJ RADA: Odrediti učestalost i uzroke najčešćih oblika znanstvenog nepoštenja u Hrvatskoj.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE: Kolika je učestalost i koji su uzroci najčešćih oblika znanstvenog nepoštenja u RH?

HIPOTEZA: Zbog nepostojanja jasnih pravila i kazni za znanstveno nepoštenje na nacionalnoj i sveučilišnoj razini svi oblici znanstvenog nepoštenja su značajno zastupljeniji u Hrvatskoj nego u državama EU.

Primjer 5.

PODRUČJE: Imunologija

TEMA: Alergijska reakcija na hranu u dojenčadi.

CILJ RADA: Odrediti najbolju dob dojenčadi za uvođenje alergenske hrane kako bi ga zaštitila od razvoja alergija na hranu

ISTRAŽIVAČKO PITANJE: Je li rano uvođenje alergenske hrane u prehranu dojenčadi povezano s rjeđom pojavom razvoja alergijskih reakcija na hranu?

HIPOTEZA: Rano uvođenje kikirikija u prehranu dojenčadi alergične na mlijeko povezano je s rjeđom pojavom razvoja alergijskih reakcija na kikiriki

Primjer 6.

PODRUČJE: Bolesti srca i krvnih žila

TEMA: Uzroci pojave metaboličkog sindroma

CILJ RADA: Ispitati postoji li povezanost između brzine konzumiranja hrane i pojave metaboličkog sindroma.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE: Postoji li povezanost između brzine konzumiranja hrane i pojave metaboličkog sindroma?

HIPOTEZA: Brzo konzumiranje hrane povezano je s abdominalnom pretilošću, povišenom razinom triglicerida i sniženom razinom HDL kolesterola, komponenti metaboličkog sindroma.